

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-05- Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia patikslintą Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 145 ir 668 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Įvertinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. gegužės 4 d. išvadą Nr. NV-1223, buvo patikslintas įstatymo projekto aiškinamasis raštas, o atsižvelgiant į iškilusias objektyvias priežastis, dėl kurių negalės būti įgyvendintos 2020 m. liepos 1 d. įsigaliosiančios Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 689 straipsnio 6 dalies nuostatos, kurios, kaip ir teikiamas projektas, taip pat yra susiję su skolininko turtinių interesų apsauga, projektas taip pat buvo papildytas lydinčiuoju įstatymo projektu – Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu.

I. Sprendžiama problema	<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus karantiną ir apribojus viešojo bei privataus sektoriaus veiklas, viruso COVID-19 sukeltiems neigiamiems padariniams sušvelninti ar pašalinti, taip pat – ekonomikai skatinti, verslo sektoriui ir fiziniams asmenims taikomos įvairios pagalbos priemonės, tarp jų – valstybės ar savivaldybių parama ir kitos išmokos ar kompensacijos.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Civilinio proceso kodekse nenumatyti draudimai išieškoti iš lėšų, kurias asmenys gauna kaip paramą dėl ekstremalios situacijos ar karantino, į šias lėšas gali būti nukreipiamas priverstinis skolų išieškojimas ir dėl to asmenys negalės paramos lėšų panaudoti viruso sukeltiems padariniams šalinti.</p> <p>2020 m. liepos 1 d. įsigalios Civilinio proceso kodekso 689 straipsnio 6 dalies nuostatos, numatančios, kad, vykdant priverstinį išieškojimą, iš kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigoje atidarytos skolininko sąskaitos gali būti nurašomos tik piniginės lėšos, viršijančios pagal Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymą apskaičiuotą minimalių vartojimo poreikių dydį, tačiau iki šių nuostatų įsigaliojimo nebus atlikti būtini informacinių sistemų pakeitimai ir naujos Civilinio proceso kodekso 689 straipsnio 6 dalies nuostatos nebus vykdomos. Atsižvelgiant į tai, yra didelė</p>
-------------------------	--

	<p>rizika, kad dėl nevykdomų ar netinkamai vykdomų įstatymo nuostatų ne tik kils daug teisinių ginčų teismuose, bet taip pat valstybė gali būti įpareigota atlyginti skolininkams ir išieškotojams dėl to kilusią žalą.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 145 ir 668 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte siūloma Civilinio proceso kodekso 668 straipsnyje nustatyti draudimą išieškoti iš lėšų, kurias asmuo gauna kaip valstybės ar savivaldybės paramą, kitas išmokas ar kompensacijas, skiriamas dėl ekstremaliosios situacijos ar karantino.</p> <p>Šiame projekte taip pat siūloma Civilinio proceso kodekso 145 straipsnį papildyti nuostatomis, draudžiančiomis laikinųjų apsaugos priemonių taikymo atveju areštuoti lėšas, iš kurių išieškoti draudžia Civilinio proceso kodekso 668 ir 739 straipsnių nuostatos.</p> <p>Siūlomos nuostatos bus įgyvendinamos Sprendimų vykdymo instrukcijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 1R-352, 7¹-7² punktuose nustatyta tvarka: skolininkas dar prieš gaudamas paramos lėšas galės pateikti antstoliui informaciją apie gautinas paramos lėšas, o antstolis Piniginių lėšų apribojimų informacinei sistemai pateikiamame nurodyme priverstinai nurašyti pinigines lėšas nustatys laisvai disponuojamą sumą, atitinkančią paramos lėšų sumą, ir šiomis lėšomis skolininkas galės disponuoti savo nuožiūra. Jeigu paminėtą informaciją skolininkas antstoliui pateiks jau po lėšų nurašymo iš skolininko sąskaitos, antstolis paramos lėšas ne vėliau kaip per penkias darbo dienas grąžins į skolininko sąskaitą.</p> <p>Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siūloma Civilinio proceso kodekso 668 straipsnio 1 dalies ir 689 straipsnio 6 dalies nuostatų įsigaliojimą atidėti iki 2022 m. liepos 1 d. ir per šį atidėjimo laikotarpį atlikti visus būtinus informacinių sistemų modernizavimo darbus.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 145 ir 668 straipsnių pakeitimo įstatymui įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų nereikės.</p> <p>Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 12 straipsnio pakeitimo įstatymui įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų taip pat nereikės.</p> <p>Preliminari lėšų suma, reikalinga atlikti informacinių sistemų modernizavimą, susijusį su Civilinio proceso kodekso 689 straipsnio 6 dalies pakeitimais, buvo suplanuota priimant Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIII-1460: Piniginių lėšų apribojimų informacinės sistemos, Antstolių informacinės sistemos ir Turto arešto aktų registro modernizavimui – 726 000 Eur (510 000 Eur iš jų sudaro valstybės biudžeto projektui įgyvendinti jau skirtos lėšos, 216 000 Eur iš savo lėšų skirs šių</p>

	sistemų tvarkytojas Valstybės įmonė Registrų centras); Valstybinės mokesčių inspekcijos ir muitinės naudojamoms informacinėms sistemoms modernizuoti – po 100 000 Eur, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos naudojamai informacinei sistemai modernizuoti – 15 000 Eur. Valstybinei mokesčių inspekcijai, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai ir muitinei lėšos paminėtų sistemų modernizavimui dar nėra skirtos (jas būtina planuoti artimiausiam laikotarpiui).
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 145 ir 668 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą bus užtikrinta, kad asmenys, dėl ekstremalios situacijos ar karantino gavę valstybės ar savivaldybių paramą, šią paramą galės panaudoti savo nuožiūra, tame tarpe ir ekstremalios situacijos ar karantino neigiamoms pasekmėms šalinti. Taip pat bus užtikrinta, kad taikant laikinąsias apsaugos priemones galės būti areštuojamos tik tos lėšos, iš kurių išieškoti nedraudžia Civilinio proceso kodekso nuostatos.</p> <p>Priėmus Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 12 straipsnio pakeitimo įstatymą ir atidėjus Civilinio proceso kodekso 668 straipsnio 1 dalies bei 689 straipsnio 6 dalies pakeitimų įsigaliojimą bus sukurtos prielaidos, kad išieškojimo procesas vyks teisės aktų nustatyta tvarka ir bus išvengta galimų kilti teisinių ginčų dėl netinkamo įstatymo vykdymo bei valstybės pareigos atlyginti su tuo susijusią žalą.</p>

Projektai atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82, 117.1 papunktyje numatytą įsipareigojimą įgyvendinti aktyvias skurdo ir socialinės atskirties mažinimo priemones.

Projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Priėmus Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 12 straipsnio pakeitimo įstatymą ir atidėjus Civilinio proceso kodekso 668 straipsnio 1 dalies bei 689 straipsnio 6 dalies pakeitimų įsigaliojimą, atitinkamai reikės pakeisti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 10 d. nutarimą Nr. 236 „Dėl Sumų, kurias draudžiama išieškoti iš kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigoje atidarytoje skolininko sąskaitoje esančių lėšų, nustatymo ir taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Projektuose vartojamos sąvokos ir jas apibrėžiantys terminai įvertinti ir suderinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 145 ir 668 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas reikalingas neigiamiems karantino padariniams šalinti ir projektą būtina priimti skubiai, projektas suinteresuotomis institucijomis derinti nebuvo teiktas.

Projektą parengė Teisingumo ministerijos Teisinių institucijų grupės (grupės vadovė Jolita Sinkevičiūtė, tel. 266 2993, el. p. jolita.sinkeviciute@tm.lt) patarėjas Artūras Remeikis, tel. 266 2872, el. p. arturas.remeikis@tm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 145 ir 668 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

2. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 145 ir 668 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

3. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

4. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

5. Aiškinamasis raštas, 6 lapai.

6. Nutarimo projektas, 1 lapas.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius